

Beslut

Datum 2025-05-12

Dnr 2024:9801

Sida 1 (22)

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans
undervisning och rektorns ansvar för utbildningen utifrån
kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid
Solberga anpassad grundskola i region Gotland**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Solberga anpassad grundskola årskurs 7–9 avseende undervisningens kvalitet utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt rektorns ansvar för utbildningen inom samma område.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda anpassade grundskolornas undervisning samt rektorns ansvar för utbildningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Solberga anpassad grundskola den 27 mars 2025. Besöket genomfördes av utredarna Ewa Mölleryd och Anna-Carin Kostic.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- En observation av delar av lärmiljön
- En gruppintervju med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och en digital intervju
- En intervju med rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från de skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2025.

Beslut

Undervisningens bidrag till att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Solberga anpassad grundskola i region Gotlans uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen bedömer att undervisningen **i flera delar** utformas för att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck

Rektorns ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Solberga anpassad grundskola i region Gotland uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn **i flera delar** ansvarar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 12 november 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Redogörelsen skickas via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9801) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Undervisningens bidrag till att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Undervisningens innehåll

Här bedöms:

- Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning
- Samordnad undervisning
- Kunskaper i undervisningen

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning**Undervisningen är aktuell och fördjupad, men endast till viss del återkommande**

Granskningen visar att det pågår undervisning om sexualitet, samtycke och relationer i alla årskurser på högstadiet, men att undervisningen inte omfattar inplanerade inslag om hedersrelaterat våld och förtryck.

Av granskningen framgår att lärarna följer ett treårigt årshjul för att garantera att högstadieelever får den undervisning de har rätt till, även i åldersblandade klasser. Detta framgår både av intervjuer med lärare och av dokument som begärts in från huvudmannen. I naturorienterande ämnen ingår det som har koppling till det biologiska som frågor om fortplantning och könsorgan. I samhällsorienterande ämnen ingår exempelvis delar av kunskapsområdet med koppling till religion och synen på kärlek, äktenskap och familjerelaterade frågor. I ämnet engelska berörs kunskapsområdet genom att de diskuterar kulturella skillnader och normer och i ämnet svenska ingår läsning av olika berättelser som handlar om vänskap, kärlek och relationer. I ämnet musik ingår textanalys av låttexter och genrer som epa-dunk och rap innehåller teman om normer, vad som är okej och inte och olika typer av gränsöverskridanden, både vad gäller könsnormer och andra identitetsfrågor. Inom ämnet hem- och konsumentkunskap ingår frågor om arbetsuppgifter i hemmet, konsekvenser av val och många diskussionsfrågor med koppling till frågor som eleverna funderar över. I ämnet bild arbetar de med bildanalyser varje år exempelvis har de haft ett tema om kroppen. Lärarna berättar att olika arbetsmoment inom kunskapsområdet även återkommer i andra sammanhang, till exempel i skolans gemensamma värdegrundsarbete men också när de arbetar utifrån gemensamma teman exempelvis om kroppen. Av intervjuer med lärare framgår att frågor om

hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas återkommande i planerad form utan tas endast upp i de samhällsorienterande ämnena i samband med att de arbetar med religion. Lärare ger också något exempel på att hedersproblematik tagits upp i samband med att de tittat på nyheterna.

Av dokument som begärts in från huvudmannen och av lärarintervjuer framgår att undervisningen är aktuell och uppdaterad med hänsyn till utvecklingen inom kunskapsområdet. Lärarna använder sig av läromedel och lärverktyg som innehåller aktuellt material från webbplatser, böcker och egenproducerat material, inklusive bilder anpassade efter elevernas kunskapsnivå. Lärarna uppger att de regelbundet ger eleverna möjligheten att ta del av olika nyhetskanaler. Enligt lärarna relaterar innehållet i nyheterna ibland till kunskapsområdet och de ger som exempel att eleverna bland annat fått reflektera över slöjan som symbol, att den både kan uppfattas som något som stänger inne och förtrycker, och en symbol för frihet för att kunna bestämma över sig själv. Lärarna fångar även elevernas frågor i flykten för att bearbeta sådant som eleverna själva reflekterat över.

Det framkommer i intervjuer med rektorn och lärare att vid behov används elevhälsan, besök på ungdomsmottagningen och besök av polisen för att komplettera innehållet i kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Lärare planerar och förbereder besöken tillsammans med eleverna. Vidare framkommer att lärarna vid behov tar stöd av elevhälsans kompetens för att få stöd gällande undervisningen om kunskapsområdet till exempel arbetar kuratorn både med elever och lärare särskilt vad gäller frågor med koppling till nätet och sociala medier.

Samordnad undervisning

Undervisningen är samordnad och eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet

Granskningen visar på ett strukturerat samarbete för att samordna kunskapsområdets innehåll i olika ämnen, vilket ger eleverna olika perspektiv.

Av intervjuer med lärare framgår att kunskapsområdet berörs i de flesta ämnen och att det sker ett samarbete mellan lärarna i de olika ämnena. Lärare beskriver att de samplanerar undervisningen utifrån de årshjul som finns i de olika ämnena. De samarbetar även utifrån en handlingsplan med koppling till nätet av vilken framgår vad som ska ingå i undervisningen. Det finns även en likabehandlingsplan som de utgår ifrån i sin undervisning. Dessa planer har lärarna varit med och tagit fram. Dessutom finns ett gemensamt arbete utifrån fem olika förmågor som genomsyrar hela skolgången för eleverna. De fem förmågorna är ansvar, kreativitet, samarbete, reflektion och kommunikation och lärare förklarar att dessa är väl förankrade hos eleverna.

Lärarna har olika mötestider där de gemensamt kan lyfta teman och frågor med koppling till kunskapsområdet och hur de ska jobba med detta. Ett exempel är hur de nu har förstärkt arbetet med nätet och att det finns nedskrivet i en handlingsplan. Lärare uppger också att de tillsammans tar fram olika teman i arbetslaget och att de ordnar temaveckor eller temadagar. Till exempel har de arbetat med temat kroppen. En lärare berättar att sexualitet har blivit tydligare för eleverna och att det blir mer naturligt att prata om kroppen, nakenhet eller sex även i andra ämnen än de naturorienterande ämnena när alla arbetar med samma tema. Det blir också tydligare för eleverna att förstå kopplingen mellan de olika ämnena och att det finns en gemensam utgångspunkt som lärarna utgår ifrån. Lärare ger exempel på flera möjligheter att ses i olika möteskonstellationer till exempel finns möten där alla som arbetar på anpassad skola möts, även gymnasiet. Vid dessa möten har de bland annat arbetat med "självständighetstrappan" som är ett arbete som inletts för att göra eleverna mer självständiga. Därutöver finns enhetsmöten där kollegial handledning bland annat sker, möten för mentorerna att träffas samt tid för lärare i praktisk estetiska ämnen att mötas och planera undervisningen. Lärare uppger att de både styrs av ämnets syfte, centrala innehåll och läroplanens värdegrund vid planering av undervisningen vilket bidrar till att det blir en röd tråd mellan centralt innehåll och värdegrundsfrågor.

Kunskaper i undervisningen

Undervisningen ger eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om kroppen och frågor kring sexualitet

Av intervjuer med lärare och elever framgår att undervisningen innehåller flera olika arbetsuppgifter inom kunskapsområdet. Undervisningen i naturorienterande ämnen bidrar till att eleverna får kunskaper om exempelvis sexuellt överförbara sjukdomar, kroppen, puberteten, identitet, sex, samtycke och preventivmedel. I samhällsorienterande ämnen ingår kunskapsområdet tydligt med exempelvis koppling till religion och synen på kärlek, äktenskap och familjerelaterade frågor. Även i ämnet hem- och konsumentkunskap ingår frågor om kroppen, om näring, anatomi, järn och mens exempelvis. Elever bekräftar i intervju att de har samtalat om sexualitet, samtycke och relationer och att de har gjort det genom att bland annat titta på en film eller att läraren läst högt ur en bok för att sedan diskutera eller skriva om det på en digital lärplatta.

Undervisningen stärker elevernas förutsättningar att göra självständiga och medvetna val

Av intervjuer med lärare framgår att det finns ett medvetet och strukturerat arbete på skolan för att stärka eleverna i att göra självständiga val samt att eleverna får arbeta med olika uppgifter för att öva på att ta ställning i olika frågor. Lärare berättar att en förstelärare och studie- och yrkesvägledaren såg ett behov

av att skapa en samsyn kring vad eleverna ska kunna när de lämnar skolan och att de tagit fram ett material som de kallar för röda tråden, av vilket det framgår vad som behöver ingå i undervisningen för att eleverna ska bli självständiga och klara sig i livet. Lärare berättar också att det finns ett gemensamt arbete med att ta fram en plan som kallas för självständighetstrappan som ska gälla för alla elever på anpassad skola, från grundskolan till gymnasiet. Lärare beskriver även att eleverna tränas i att göra medvetna och självständiga val i samband med prao då eleverna får reflektera över yrken och vilka yrken som finns för kvinnor och män, hur normerna ser ut och att eleverna ska kunna välja praoplatser utan att begränsas av normer. Eleverna får dessutom hjälpa varandra att synliggöra vad de är bra på, vilka styrkor de har. Ett exempel är att de får reflektera över identitet och hur man är mot varandra genom att fundera över vilka roller som skulle passa om de skulle starta ett café. Vem passar som bagare, vem passar i kassan, vem passar på kontoret och så vidare. Även klass- och elevråd tränar eleverna att göra val.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla förmågan att leva sig in i andra människors situation och förstå betydelsen av samtycke

Av intervjuer med lärare och elever framgår att de arbetar med relationer, respekt, empati och acceptans för andra människors olikheter samt samtycke i undervisningen. Lärare beskriver att de bland annat använder ritprat, känslokartor, tittar på film och låter eleverna reflektera kring olika konkreta situationer som ett led i att förstå andra människor. Undervisningen tar också upp vänskap, trygga relationer och hur man ska göra för att andra ska må bra. Lärare beskriver att trygga relationer är en viktig aspekt eftersom det inte är ovanligt att eleverna har dåliga erfarenheter av relationer som inte fungerar. Eleverna får till exempel i ämnet svenska öva på att skriva fysiska och digitala brev till varandra. De får även fundera över frågor som Vad skriver man och hur uttrycker man sig i sms? Hur känns det? Vad kan man skriva? Kan man vara vän med en tjej om man är kille? Vad händer om man blir kär i en kompis? Lärare uppger att riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU) har bra filmer som stöd för att diskutera dessa teman.

I intervju uppger lärare att de har pratat om samtycke i undervisningen. Även polisen har tagit upp frågor om samtycke i samband med att de träffat eleverna. Lärare uppger att eleverna från tidig ålder får öva sig på att säga nej och stopp och att eleven nu behöver få öva på att säga nej och stopp inte bara vad gäller fysisk beröring utan också med koppling till nätet. Exempelvis att säga nej till oönskade intima bilder. Lärare uppger att barnkonventionen är till hjälp i detta och att utifrån den kan man diskutera olika frågor som rätten att säga nej till att bli exempelvis fotograferad. Lärare beskriver att en del elever är redo för samtycke när det gäller sexuella relationer medan andra får arbeta med samtycke i andra sammanhang. En del tycker att det är pinsamt att prata om sex och samtycke.

Lärarna uppger att de är viktiga som stöd runt eleverna för att hjälpa till att sätta gränser. I ämnet idrott och hälsa reflekterar de kring samtycke exempelvis när det handlar om att man kommer nära varandra fysiskt till exempel i dans. I ämnet bild pratar de om att man inte kan tvinga sin kärlek på någon om den andra inte är kär, och att det inte bara behöver vara i den sexuella situationen.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön men endast i viss mån till hedersrelaterat våld och förtryck

I intervjuer med lärare framkommer att eleverna ges möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön i flera ämnen. Lärarna ger exempel från olika ämnen på att de arbetar med att låta eleverna undersöka olika föreställningar om vad som ses som kvinnligt och manligt samt hur dessa föreställningar kan påverka människors livsvillkor. I ämnet matematik handlar det om att undvika stereotypa exempel. I naturorienterande ämnen handlar det om kroppens olika anatomi och utseende och i ämnet hem- och konsumentkunskap handlar det om roller i hemmet. I samhällsorienterande ämnen handlar det om yrkesval och att visa på en bredd så att de inte fastnar i stereotyper. Av intervjuer med lärare framgår också att de har pratat om transpersoner som är yrkesverksamma och att det inte alltid är lätt att avgöra vad som är kvinnligt och manligt. Det finns även ett historiskt perspektiv på kön exempelvis förändringen i arbetslivet efter andra världskriget. Lärare uppger att eleverna inte alltid uttrycker sig i enlighet med de värderingar som genomsyrar skolans värdegrund, men att lärarna vid dessa tillfällen lyfter en diskussion om det. Lärarna är goda förebilder för eleverna och ger som exempel att de undviker att säga till exempel har jag två starka killar som kan hjälpa mig med tjockmattan. Ett annat exempel är att när de jobbar om olika konstnärer i ämnet bild ser läraren till att hälften av konstnärerna ska vara män och hälften kvinnor och att det inte ska handla om något romantiskt när det är kvinnor och inte bara om starka män när det kommer till män för att inte bidra till att skapa stereotypa föreställningar.

Av intervju med lärare framgår att frågor om heder endast ingår i undervisningen i samhällsorienterande ämnen med koppling till religion när de berör äktenskap och om föräldrarna har som tradition att välja partner åt sitt barn eller inte. Eleverna har i det sammanhanget fått jämföra olika religioner och traditioner. Det har i huvudsak varit fokus på hur flickor påverkas av att bli bortgifta och att flickor kan ha en begränsad rörelsefrihet och att det kan vara hårdare regler hemma när det gäller flickor. Mord kopplat till heder har diskuterats, men fokus ligger inte på hedersbegreppet i sig. I intervju med lärare framkommer att det finns lärare som aldrig har tagit upp hedersrelaterat våld och förtryck konkret i undervisningen. I elevintervjun framkommer att eleverna inte vet om hedersrelaterat våld och förtryck har tagits upp i undervisningen och i intervjun

med rektorn framkommer att rektorn är osäker på om det finns några inplanerade arbetsmoment i undervisningen om hedersrelaterat våld och förtryck.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i medier

Av intervjuer med lärare framgår att eleverna får arbeta med hur kvinnor och män framställs på bild i olika medier. Ett exempel är att eleverna har fått granska reklam i de samhällsorienterande ämnena samt i ämnet hem- och konsumentkunskap. Exempelvis har de tittat på leksaker riktade till flickor och pojkar samt reklam för bilar och hur de kan marknadsföras med hjälp av lättklädda kvinnor. Eleverna har även fått läsa nyhetsartiklar där någon blivit dömd för brott gällande spridning av bilder som är tagna i smyg utan samtycke. Det har även blivit diskussioner om bilder utifrån incidenter där det skickats sexualiserade bilder och där det även kommit upp diskussioner om pornografi. Även i ämnet musik ingår det att granska bilder med koppling till musikvideor och reflektera över olika stereotyper. Lärare uppger att de också har arbetat med nakenhet i konsten i ämnet bild.

Undervisningens form

Här bedöms:

- Didaktiska val i undervisningen
- Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat
- Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Didaktiska val i undervisningen

Undervisningens arbetsuppgifter är relevanta och lärmiljön är tillgänglig

Granskningen visar att arbetsuppgifterna i undervisningen är relevanta och ger eleverna möjlighet till att utveckla sina kunskaper utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Lärmiljön är utformad för att möta elevernas behov av att lära tillsammans och på olika sätt, i både de teoretiska och praktisk estetiska ämnena. I undervisningen används flera alternativa kommunikationsverktyg för att tillgängliggöra undervisningen för samtliga elever.

I intervjuerna ger lärare och elever flera exempel på hur de arbetar med kunskapsområdet. Enligt lärarna arbetar de på olika sätt och utifrån olika metoder för att få med sig alla elever och göra ett abstrakt innehåll mer konkret. Lärare uppger att undervisningen anpassas efter elevernas kunskaper och behov och att det till exempel är bra att göra olika stationer där eleverna får arbeta med

olika arbetsuppgifter så att det blir en variation och möjlighet att träna på olika uppgifter. Lärare uppger att de använder olika typer av bildstöd och att det även finns artefakter som en hel kropp med organ för att göra undervisningen mer konkret. Den kan användas för att diskutera var på kroppen det är okej att bli rörd på men också för att till exempel fråga om varifrån svettlukten kommer. Eleverna får också fysiskt komma i kontakt med kondomer så att de verkligen vet vad det är. Dessutom ritar lärarna på tavlan och försöker sortera saker för att öka förståelsen hos eleverna. Av intervjuerna med lärare framkommer att lärarna skapar sitt eget material och anpassar efter vad som fungerar för eleverna då det enligt lärare och rektor finns liten tillgång till läroböcker och andra läromedel som är avsett för anpassad grundskola.

Av Skolinspektionens observation av den fysiska lärmiljön i klassrummet framgår att lärmiljön är utformad och organiserad efter att elever ska kunna sitta avskilt, i mindre grupper och tillsammans. Elevernas klassrum är möblerat så att eleverna har en enskild arbetsplats med tillgängliga individuella hjälpmedel och arbetsmaterial. Lärare beskriver att de använder sig av flera olika hjälpmedel så som bildstöd, samtalskort, ämneskort och känslkort. Lärare uppger att det finns ett gemensamt arbete gällande begrepp och att lärarna använder rätt ord för rätt sak, vilket ingår i arbetet med språkutvecklande arbetssätt som är gemensamt på skolan.

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Undervisningen främjar ett öppet och tillitsfullt klassrumsklimat

Granskningen visar att det finns strategier och arbetssätt som sätter ramar för att få med sig eleverna och främja en god samvaro och trygghet i undervisningsmiljön. Det framkommer i elev- och lärarintervjuer att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer äger rum med aktivt lärarstöd och att elever oavsett könstillhörighet känner sig trygga i att delta, även när undervisningen berör svåra eller känsliga frågor.

Lärare beskriver vikten av att skapa en god relation till eleverna för att de ska känna sig trygga att samtala. Lärare uppger vikten av att vara medveten om att det finns elever som kan ha varit utsatta och att vissa frågor kan upplevas som känsliga och att förbereda för det. Det kan exempelvis bli känsligt utifrån våld, rasism eller identitet. Lärare har olika strategier för att göra alla elever delaktiga i samtal i undervisningen som exempelvis att spela teater och ställa frågor samt använda skyltar och bildstöd. Lärare uppger att det är bra att först diskutera i helklass för att säkerställa att alla har förstått frågan eller ämnet och att de har exempel att tänka utifrån när de diskuterar i par och sedan tänker enskilt. Det är svårt för många elever att först reflektera på egen hand om de inte har något konkret att utgå från. Lärare brukar också i samband med diskussioner om känsliga frågor klargöra klassrumsreglerna. Lärare uppger att det är viktigt att

alla känner att det finns möjlighet till talutrymme och att regeln är att prata en i taget och att använda handuppräckning. Många elever är spontana och då är det bra med arbete i små bestämda grupper. Enligt lärare är elevassistenterna viktiga för att skapa ett lugn. Elever som har svårt att uttrycka sig i ord kan använda känslkort. De kan också skriva, måla eller rita. Lärare uppger att de har en digital skärm som är bra för att ställa interaktiva frågor. Där kan alla göra sin röst hörd.

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Undervisningen fångar upp elevernas intresse och gör eleverna delaktiga i arbetet med kunskapsområdet

Granskningen visar att undervisningen fångar upp aktuella frågor som har koppling till kunskapsområdet samt ger eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering, genomförande och utvärdering.

Lärare berättar att innehållet i undervisningen inom kunskapsområdet ofta utgår från frågor som eleverna vill lyfta och att eleverna är bra på att dela med sig av sina tankar och erfarenheter. Det finns också en frågelåda för elever som vill ställa frågor anonymt. Lärare beskriver att de genom att skapa en nära relation till eleverna, exempelvis via pedagogiska luncher och närvaro på raster, möter de eleverna där de befinner sig och fångar de frågor som eleverna har för att sedan integrera dessa naturligt i undervisningen. Lärare ger exempel på att diskussioner om ämnen som sociala medier och att skicka och ta emot bilder och videor med sexuellt innehåll har lyfts i undervisningen. Vilket sedan lett till ett arbete med samtycke, både vad gäller intimitet och sexualitet, men även vad som gäller i vänskapsrelationer och i relationer till vuxna på skolan och sådana som man inte känner så väl. I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer exempel på att lärarna fångar upp frågor som eleverna möter i nyhetsflödet. Exempelvis tittar eleverna kontinuerligt på nyhetssändning anpassad för unga och lärarna berättar att det ibland handlat om frågor med koppling till kunskapsområdet.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns olika sätt i undervisningen för att göra eleverna delaktiga. Läraren försöker till exempel utgå ifrån det eleverna redan kan och inför ett nytt område undersöker läraren förkunskaperna. En lärare ger som exempel att hen visar tidigare material för att väcka minnen, och eleverna uppmuntras att dela vad de kommer ihåg. Kreativa metoder som att "ringa en vän" används för att hjälpa eleverna att minnas. Detta hjälper läraren att avgöra vilken nivå undervisningen ska börja på. Det framkommer också i intervjuerna att eleverna får utvärdera undervisningen på olika sätt. Metoder som att använda tummen upp eller tummen ner samt känslkort används för att underlätta reflektion, vilket eleverna ofta tycker är utmanande. När ett område är avslutat, ges eleverna möjlighet att träna på att reflektera och de får utvärdera både genom att visa tummen upp och tummen ner men också genom att eleverna fritt får dela med sig av sina tankar. Utvärdering

har också skett bland annat i form av krysslistor med bilder och sedan har de gått igenom det tillsammans exempelvis efter att de arbetat med kropp och konst i ämnet bild.

Rektorns ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Rektorns ansvar

Här bedöms:

- Rektorns styrning
- Förutsättningar för samordning
- Ansvar för kompetensutveckling

Rektorns styrning

Rektorn styr och leder arbetet till viss del så att kunskapsområdet tas upp återkommande i utbildningen

Granskningen visar att rektorn styr och leder arbetet med att kunskapsområdet ska behandlas återkommande i utbildningen, men att frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck inte ingår i detta.

Av intervjuer med lärare framgår att det finns en nära dialog mellan lärare och rektorn under arbetsplatsträffar eller arbetslagsmöten och att de då diskuterar aktuella teman och arbetsområden, samt vad som pågår i klassrummen. Lärare uppger att rektorn är en tydlig och närvarande del av verksamheten och att de olika årshjulen används för att skapa en central struktur och för att se till att kunskapsområdet återkommer i undervisningen. Det finns årshjul för respektive ämne men också tematiska årshjul. Det finns också en handlingsplan gällande sociala medier som lärarna arbetar utifrån. Lärare uppger att de ansvarar för innehållet i undervisningen, men att rektorn har insyn i undervisningen och vilka arbetsområden som eleverna fått arbeta med i de olika ämnena. På skolan finns det gemensamma temadagar, vänskapsveckor och kärleksveckor som återkommer varje termin där kunskapsområdet kan uppmärksammas utöver de planerade moment som ingår i ämnena. Lärarna leder det arbetet med stöd av rektorn. Av intervjuer med såväl lärare som rektorn framgår att rektorn inte har fokuserat på frågor om hedersrelaterat våld och förtryck och hur det återkommande behandlas i utbildningen utan sådana frågor lyfts på förekommen anledning. Rektorn uppger att hen inte tror att det finns några inplanerade moment om hedersrelaterat våld och förtryck i undervisningen.

Förutsättningar för samordning

Rektorn ger lärarna förutsättningar att samordna undervisningen i olika ämnen

Granskningen visar att lärarna har förutsättningar att samordna undervisningen i olika ämnen så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet.

Intervjuer med både lärare och rektorn visar att det finns tid för lärare att samarbeta. Dessutom uttrycker rektorn en tydlig förväntan om att lärarna ska samarbeta. Lärare beskriver att de planerar undervisningen tillsammans och att de utgår från både centralt innehåll och värdegrundsfrågor när de planerar undervisningen. Rektorn gjorde om mötesstrukturen när hen tillträdde och lärare uppger att ämneskonferenser och lärarträffar är inplanerade i enlighet med rektorns beslut. Där planeras bland annat hur kunskapsområdet och nätet ska tas upp i undervisningen. Det finns tid för lärare att träffas vid olika möten och ibland är elevassistenterna med och vid vissa tillfällen träffas endast praktisk estetiska lärare. Lärare ger som exempel att det var vid en lärarträff som arbetet med att arbeta med olika teman föddes och rektorn gav lärarna förutsättningar att arbeta vidare med det. Vissa av de teman som de arbetat med har kopplingar till sexualitet, samtycke och relationer

Ansvar för kompetensutveckling

Rektorn ger möjligheter till kompetensutveckling och stöd i arbetet med kunskapsområdet

Granskningen visar att rektorn tar reda på vilken kompetensutveckling som lärarna har behov av och att lärarna får det stöd de behöver i arbetet med kunskapsområdet.

I intervjuer med lärare framkommer att rektorn tar reda på lärarnas kompetensutvecklingsbehov i samband med medarbetarsamtal. Rektorn uppger att lärarna inte har fått någon konkret utbildning inom kunskapsområdet, men att de återkommande pratar om kunskapsområdet i arbetslaget. Rektorn nämner att hen önskar att det funnits ett utbildningspaket att erbjuda lärarna inom kunskapsområdet men att det ännu inte finns något sådant framtaget. Det finns dock möjlighet för lärarna att önska olika kompetensutvecklingsinsatser och det finns en regional kompetensutvecklingsportal. Rektorerna i kommunen har fått kompetensutveckling om hedersrelaterat våld och förtryck, något som lärarna ännu inte tagit del av. Rektorn uppger att det finns lärare som driver olika områden och att lärarna kommer med egna förslag om vilka områden som behöver utvecklas. Rektorn beskriver att det till exempel under höstterminen kom fram behov av kompetensutveckling gällande nätet och sociala medier och att det finns lärare med kompetens och kunskap inom det området som har fått dela med

sig av sina kunskaper under gemensamma arbetslagsträffar. Även lärare nämner att de delar kunskaper med varandra vid olika möten och att rektorn nyligen lett ett arbete med att ta fram en handlingsplan gällande sociala medier. Lärare uppger att det finns områden som kan vara svåra att undervisa om, som till exempel pornografi, och att de ibland kan få stöd av Socialtjänsten i vissa frågor men även av polisen. Rektorn ser också till att lärarna vid behov får stöd av elevhälsan exempelvis från kuratorn.

Identifierade utvecklingsområden

Undervisningens bidrag till att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck

Läroplanen anger att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.¹ Läroplanen anger vidare att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi²

Av granskningen framgår att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck. Granskningen visar att det endast är något enstaka ämne som arbetar med frågor med koppling till hedersrelaterat våld och förtryck eller att diskussioner förs på förekommen anledning, vilket kan medföra att kunskaper om hedersproblematik inte kommer alla elever till del eller att frågor om hedersrelaterat våld och förtryck inte blir återkommande i

¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

² Lgr 22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag Skolans uppdrag.

undervisningen. Genom att undervisningen har inplanerade inslag där frågor om maktstrukturer som rör hedersrelaterat våld och förtryck ingår kan eleverna rustas med kunskaper och positiva värden för att bygga trygga och respektfulla relationer. Genom att ge eleverna kunskaper om maktstrukturer som rör hedersrelaterat våld och förtryck kan elever få kunskap om grundläggande rättigheter, såsom kroppslig integritet, att leva ett liv fritt från våld och rätten att få forma och påverka sitt liv.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar att utveckla undervisningen för att eleverna ska få möjlighet att utveckla kunskaper om maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck. För att lärarna både ska kunna upptäcka utsatthet hos eleverna och förmedla kunskaper i undervisningen behöver lärarna ha kunskaper inom området. Skolverket har material som kan användas i detta.³

Rektorns ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande

Läroplanen anger att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer och att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.⁴

Av granskningen framkommer att rektorn endast i viss mån styr och leder arbetet för hur kunskapsområdet återkommande ska behandlas i utbildningen. Det finns återkommande insatser i utbildningen vad gäller sexualitet, samtycke och relationer, men rektorn har inte tagit ett särskilt ansvar för att hedersrelaterat våld och förtryck återkommer i utbildningen. Genom att ta ansvar och se till att hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande ger det eleverna möjlighet till progression och fördjupat lärande i utbildningen utifrån kunskapsområdet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn som pedagogisk ledare samt chef över lärarna och övrig personal i skolan tar ansvar för att

³ [Sexualitet, samtycke och relationer - Skolverket](#) och [Motverka hedersrelaterat våld och förtryck i skolan - Skolverket](#) (hämtad 2025-04-16)

⁴ Lgra22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

hedersrelaterat våld och förtryck återkommande ska behandlas i utbildningen. Det kan innebära att ge lärarna ökade förutsättningar att utforma undervisningen om kunskapsområdet så att det återkommer i alla årskurser. Skolverket har material som kan användas i detta.⁵

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sara Carlsson, enhetschef.

Föredragande i ärendet har varit utredare Anna-Carin Kostic. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Ewa Mölleryd deltagit.

⁵ [Sexualitet, samtycke och relationer - Skolverket](#) (hämtad 2025-04-16)

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i de utvalda anpassade grundskolornas undervisning samt rektorns ansvar för utbildningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. I granskningen bedöms kvaliteten på undervisningen samt rektorns ansvar för utbildningen i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Kvalitetskriterier

Undervisningens innehåll

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Samordnad undervisning

Kunskaper i undervisningen

Undervisningens form

Didaktiska val i undervisningen

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Frågeställning 2

I vilken utsträckning tar rektorn ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Kvalitetskriterier

Rektorns ansvar

Rektorns styrning

Förutsättningar för samordning

Ansvar för kompetensutveckling

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁶

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.⁷

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁸ Att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar innebär att det måste finnas kunskap hos såväl lärare och annan personal som hos elever om vad dessa värderingar och rättigheter innebär och hur de kan förverkligas.⁹

Av skollagen framgår att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal.¹⁰

Av de inledande delarna av läroplanen för anpassade grundskolan framgår att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Vidare framgår att medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar.¹¹

⁶ 26 kap. 20 § skollagen.

⁷ 1 kap. 4 § skollagen.

⁸ 1 kap. 5 § skollagen.

⁹ Prop. 2009/10:165, s. 634.

¹⁰ 2 kap. 25 § skollagen.

¹¹ Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmännisklighet.

Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i läroplanen och ta klart avstånd från det som strider mot dem.¹²

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹³

Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.¹⁴

Skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.¹⁵

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar

¹² Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet.

¹³ Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

¹⁴ Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter.

¹⁵ Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.¹⁶

Av de inledande delarna av läroplanen för anpassade grundskolan framgår att skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.¹⁷

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår avseende skolans mål bland annat följande. Att varje elev ska kunna göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter. Att varje elev respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet, tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor. Att varje elev kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.¹⁸

Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Vidare ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper samt visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt.¹⁹

Läraren ska klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet. Vidare ska läraren öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem. Läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Undervisningen ska av läraren planeras och genomföras så att eleverna möts och

¹⁶ Lgra22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁷ Lgra22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

¹⁸ Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Mål.

¹⁹ Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.²⁰

Avseende kunskaper framgår i läroplanens andra del att skolan bland annat ansvarar för att varje elev som läser ämnen efter genomgången anpassad grundskola kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt har fått kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck.²¹

Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Läraren ska också organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang och möjligheter att arbeta ämnesövergripande.²²

Avseende elevernas inflytande anges både i skollagen och i läroplanen att elever ska ges inflytande över utbildningen och att formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. I läroplanen anges vidare bland annat att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och även planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.²³

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²⁴ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²⁵ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och inom givna ramar ett särskilt ansvar i bland annat följande delar: Att skolans arbetsformer

²⁰ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

²¹ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål.

²² Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper Riktlinjer.

²³ 4 kap. 9 § skollagen, Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

²⁴ 2 kap. 9 § skollagen

²⁵ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen

utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. Att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjligheter att uppfatta större kunskapsområden som en helhet och att i undervisningen i olika ämnen integrera ämnesövergripande kunskapsområden.

Rektorn har även inom givna ramar ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.²⁶

Kursplanerna består av delarna syfte och centralt innehåll och har tillhörande betygskriterier samt i vissa ämnen även kriterier för bedömning av kunskaper.²⁷

²⁶ Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁷ Lgra22, avsnitt 3. Kursplaner.